

Soten yhteisöavustukset hyvinvointialueella

18.10.2023 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Mari Teittinen

Vt. vaikuttavuusjohtaja

Tausta ja lainsäädäntö

- Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaki (612/2021) 7.4 §:n mukaan hyvinvointialueen on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Yhteisöllä tässä tarkoitetaan yhdistystä, järjestöä, seuraa, säätiötä tai muuta vastaavaa yhteisöä, joka toimii Etelä-Savon hyvinvointialueella
- Hallintosäännön 13 §:n mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää myönnettävien yleisten avustusten periaatteista ja menettelytavoista sekä jakamisesta talousarvioon sidottujen määrärahojen puitteissa. Osa määrärahasta voidaan varata jatkuvaan hakuun.
- Avustettavan toiminnan tulee edistää Etelä-Savon **hyvinvointialueen toimintaa tukevaan** sekä alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön eli **hyte-työn tavoitteiden toteutumista hyvinvointialueella**.

Kunnat tukevat taloudellisesti omalla alueellaan toimivia yhteisöjä omien sovittujen avustuskriteerien ja sopimusten mukaisesti. Jatkossa tavoitellaan tiiviimpää kumppanuutta ja yhteistyötä kuntien ja hyvinvointialueiden sote-avustustoiminnassa

Etelä-Savon hyvinvointialue tukee yhteisöjen toimintaa:

- luovuttamalla toimitiloja yhteisöjen käyttöön
- ohjaa hyvinvointialueen asukkaita yhteisötoiminnan piiriin, kuten vertaistukeen tai vapaaehtoistoimintaan
- antaa asiantuntija-apua yhteisön toimintaan
- tukee hyvinvointialueella yhteisömuotoista auttamistoimintaa yhteistyösopimuksin
- myöntää harkinnanvaraista talousarvion määrärahaan sidottua avustusta yhteisöille ja yhteisöille
- tekee yhteistyötä laaja-alaisesti alueen toimijoiden kanssa

Harkinnanvaraisten soten yhteisöavustusten kuvaus Eloisassa

Yhteisö voi saada vain yhtä avustusta kerrallaan toimintaansa

Sote-yhteisöavustus

Harkinnanvaraisen sote-järjestöavustukseen käytettävä summa

Toiminta-avustus on yhdistysten vuosittaiseen toimintaan liittyvää avustusta paikallisella tasolla. Tämä voi pitää sisällään yhdistyksen toimintaa, ohjaajakuluja ja niitä kuluja, jotka edesauttavat yhdistyksen toimintaa toteuttamaan hyvinvointialueen strategisia tavoitteita. Hakuaika ilmoitetaan erikseen.

Päätöksen tekee Hyte-lautakunta.

Toiminta-avustuksia voidaan myöntää yhdistyksien ja yhteisöjen säännöllisen tavoitteellisen toiminnan tukemiseen tai esimerkiksi toimintaa tukevan hankkeen omavastuuosuuteen. Toiminta-avustusta voidaan harkinnanvaraisesti myöntää myös häiriötilanteisiin liittyvään toimintaan. Toiminta-avustusten haku on kerran vuodessa.

Hyvinvointialue jakaa toiminta-avustuksiin varatut määrärahat ehdot täyttävien toimintojen kesken kokonaisharkinnan avulla. Maksatus tehdään hakemusten ja käsittelyn perusteella.

Yhteisöauttamisen kumppanuusavustus

Yhteistyöavustuksia v.2024 suunniteltu 450 000€

Kumppanuusavustus tarkoittaa laaja-alaista toimintaa, joka edesauttaa hyvinvointialueen strategian mukaista toimintaa ja tukee vahvasti tuotannon omia asiakasprosesseja. Toiminta kohdistuu koko maakunnan alueelle. Avustuksesta sovitaan toimialan kanssa, joka neuvottelee tarvittavista yhteistyökäytännöistä avustettavan yhteisön kanssa huomioiden sujuvat asiakas- ja palveluprosessit.

Päätöksen ja yhteistyösopimuksen kumppanuusavustuksesta tekee toimiala oman talousarvionsa puitteissa.

Kumppanuusavustuksilla hyvinvointialue sitoutuu pitkäjänteiseen yhteistyöhön ja neuvottelevaan avustamiseen.

Tavoitteena on kehittää yhdessä kuntalaisten sosiaali- ja terveyspalveluita ja/tai hyvinvointia ja terveyttä tukevia toimintoja. Kumppanuusavustuksissa on samat yleisehdot ja periaatteet kuin toiminta-avustuksilla, mutta niissä on kyse toiminnasta, jonka perusrahoitus tulee esimerkiksi STEA:lta tai ESR-hankerahoituksena ELY-keskukselta. Hyvinvointialueen avustus toimii tällöin toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Kumppanuusavustuksissa noudatetaan neuvottelu- ja sopimusmenettelyä, jonka tavoitteena on useamman vuoden sopimus ja yhteistyö. Avustus myönnetään kokonaisharkinnan perusteella.

Yhteistyösopimus

Yhteistyösopimus toimii hyvinvointialueen lausuntona yhteisölle rahoituksen hakemisessa. Hyvinvointialue voi yhteistyösopimuksella puoltaa toimintaa, johon hakija hakee hankeavustusta esimerkiksi Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA:lta. Yhteistyösopimusta voi edeltää joissakin tapauksissa aiesopimus. Yhteistyö- ja aiesopimuksista neuvotellaan toimialojen kanssa.

Mihin soten yhteisöavustus ei ole tarkoitettu

- Toimintaan, joka kuuluu hyvinvointialueen perustehtävään tai toimintaan, jota hyvinvointialue ostaa yhteisöltä
- Vuokra, toimitila- tai hallinnollisten kulujen kattamiseen
- Velan lyhentämiseen
- Avustuksen edelleen jakamiseen rahana/avustuksina

Harkinnanvaraisten soten yhteisöavustusta myönnetään:

- Avustus voidaan myöntää rekisteröidyille yleishyödyllisille yhteisöille, joka toimii Etelä-Savossa, toiminta voi olla paikallista tai alueellista.
- Toiminta ennaltaehkäisee sairauksien tai lisäsairauksien syntymistä ja tukee arjen toimintakykyä ja arjessa pärjäämistä ennalta ehkäisten sote-palvelujen tarvetta.
- Terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä toiminta lisää Etelä-Savon hyvinvointialueen asukkaiden voimavaroja ja hyvinvointia. Yhteisön toiminta kaventaa väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja.
- Toiminta edistää yhteistyötä muiden yhteisöjen kanssa
- Toiminta on kaikille avointa ja toimintaan on helppo tulla mukaan.
- Avustus on käytettävä suoraan kansalaistoimintaan, vertais- ja vapaaehtoistyöhön tai yleishyödylliseen tukeen ja toimintaan tai kehittämistoiminnan osarahoitukseen.
- Yhteisöt voivat hakea avustusta yhdessä tai toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti.
- Avustuksen saajan on kerrottava yleishyödyllinen toimintansa sovitulla yhteisöjen yhteistyöalustalla.
- Avustusta hakevan yhteisö toiminnan tulee olla dokumentoitua vähintään vuoden ajalta.
- Hakijan on annettava suunnitelma ja selvitys avustuksen käyttämisestä hyvinvointialueelle kirjallisesti. Selvitys sisältää virallisen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen.
- Järjestöavustusta ei voida käyttää toimintaan, johon on haettu muuta avustusta, esimerkiksi valtion ruoka-aputoiminta. STEA- tai ESR-rahoitus voi olla täydentävänä rahoitusosuutena.
- Mikäli avustusta ei ole osittain tai kokonaan käytetty myönnettyyn tarkoitukseen, on käyttämättä jäänyt tai muuhun tarkoitukseen käytetty avustus tai sen osa palautettava hyvinvointialueelle, mikäli muuta ei sovi.

Haku ja päätöksenteko

- Järjestöavustuksien yleinen haku julistetaan auki 30.10. mennessä sähköisellä lomakkeella. Hakuilmoituksessa päivämäärä tarkennetaan.
- Hakemuksia voi jättää 15.12.2023 saakka
- Avustushakemuksen käsitellään hyvinvointialueen valtuuston vahvistaman talousarvion puitteissa ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta tekee päätöksen avustuksista viimeistään 28.2.
- Mikäli avustushakemusten kokonaissumma ylittää käytössä olevan varatun määrärahan, myönnetään rahoitus ensisijaisesti hyvinvointialueen toimintaa tukevaan sekä hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen suunnitelman tavoitteita tukeviin kohteisiin kokonaisarvioinnin perusteella.

Hakemukseen sisällytettävät tiedot perustietojen lisäksi:

- Kuvaus avustuksella toteutettavasta toiminnasta ja talousarvio, liitteenä yhteisön toimintasuunnitelma ja tilinpäätös
- Toiminnan tavoite ja suunnitelma kuinka tavoitteen toteutumista seurataan tai mitataan
- Mitä yhteisön toiminnassa jää toteuttamatta ilman haettua avustusta?
- Kuvaus, miten kerätään tietoa toimintaan osallistumisen vaikutuksista. Esimerkiksi. Miten toimintaa osallistuminen vaikuttaa osallistujien terveyteen tai hyvinvointiin? (elämänlaatukysely tai muu vastaava asiakaskysely)
- Löytyvätkö yhteisön päivitettyt tiedot palvelutietovarannosta tai lähellä.fi:stä?
 - Mikäli tarvitset apua tietojen päivittämiseen, jätäthän yhteystietosi niin otamme yhteyttä ja autamme mielellämme. (RRP2 inv2 Hyte-hanke)

Järjestöavustuksista järjestetään info-tilaisuus marraskuussa

- Osallistajat Eloisasta Satu Auvinen, Sanna Luokkamäki, Minna Mutanen ja Mari Teittinen
- Millaiseen toimintaan meillä olisi tarvetta?
- Toimialueen esittely
- Millaiseen yhteisöjen järjestämään toimintaan hyvinvointialueella olisi tarvetta?